

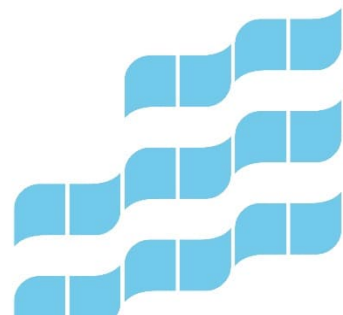
Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (HE 109/2024 vp)

Kiitän mahdollisuudesta lausua eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostolle valtion talousarvioesityksestä vuodelle 2025 ja esitän kunnioittavasti seuraavan. Lausuntopyynnön mukaisesti esitän lausunnossani yleisiä huomioita talousarvioesityksestä YM:n pääluokan luvun 35.20 Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen osalta sekä Tampereen kaupungin asunnottomuutta koskevan tilannekuvan osalta.

Erityisryhmien asumisen investointiavustus

Talousarvioesityksen mukaisesti ikääntyneen väestön asumisen edellytyksiä edistetään ja huolehditaan ikääntyneiden tarpeita vastaavien asumisratkaisujen tarjonnasta. Erityisryhmien avustukset kohdistetaan hallitusohjelman ja kehysriihen linjausten mukaisesti erityisesti pitkäaikaisasunnottomien ja vammaisten asumisen kohteisiin. Vammaisten asumiseen liittyvien investointikohteiden avustukset turvataan.

Vuosina 2015–2023 erityisryhmien investointiavustuksen taso on vaihdellut 90–120 miljoonan euron välillä, minkä turvin erityisryhmille on toteutettu vuosittain keskimäärin yli 2 300 asuntoa. Vuonna 2024 erityisryhmien investointiavustus putosi 63 M€:n, ja vuonna 2025 koko valtakuntaan on talousarvioesityksen mukaan tulossa jakoon vain 15 M€ erityisryhmien

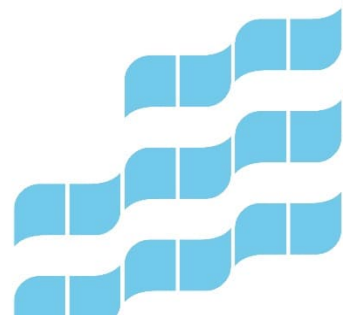

asumisen investointiavustusta. Tällä arvioidaan voitavan toteuttaa vain noin 400 asuntoa erityisryhmille.

Tampereen ja kaikkiaan Pirkanmaan alueella on tarve lukuisille kehitysvammaisten asuntohankkeille. Nykyisessä palveluverkossa on suuri määrä huonokuntoisia yksiköitä sekä kevyemmistä erityisasumisen ratkaisuista on pulaa nykyisille ja tulevien vuosien asukkaille. Tampereelle tarvitaan myös uusi asumispäivystys ja siihen liittyvät tukiasunnot asunnottomuustaustaisille henkilöille, sillä nykyinen Hervannassa sijaitseva asumispäivystys toimii vuodesta toiseen reilusti yli 100 prosentin käyttöasteella niin, että henkilöitä yöpyy käytävillä ja tuntemattoman kanssa samassa huoneessa. Nyt esitetty vuosittainen erityisryhmien investointiavustus kuluisi monen vuoden ajan yksin Tampereen kaupungin alueen vammaisten ja asunnottomuustaustaisten henkilöiden asumiselle.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvetaista annettu laki (vanhuspalvelulaki, 980/2012) edellyttää, että iäkkäiden henkilöiden sosiaalihuollon pitkäaikaisen laitoshoidon lopettaminen toteutetaan vuoden 2027 loppuun mennessä. Tämä edellyttää, että lain vaatimusten mukaista ja kohtuuhintaista asumispalveluyksikkökantaa saadaan toteutettua tarvetta vastaavasti. Samanaikaisesti tavoitteena on myös asumispalvelujen rakenteen keventäminen ympärivuorokautisen palveluasumisen kysyntää hillitsemällä laajentamalla merkitsevästi yhteisöllistä asumista tähän palveluun soveltuvissa asiakasryhmissä.

Ara-rahoitteisten erityisryhmien uusien asuntohankkeiden aloittaminen on ollut pysähdyksissä hyvinvointialueiden aloittamisesta lähtien ja useissa kunnissa jo aiemmin. Pirkanmaan hyvinvointialue laatii parhaillaan palveluiden verkkosuunnitelmiaan ja tulee suunnitelmien mukaisesti sovittamaan olemassa olevien nykyisten ja tarvittavien uusien kiinteistöjen käytön lainmukaisiin nykytarpeisiin sekä peittävyystarpeisiin.

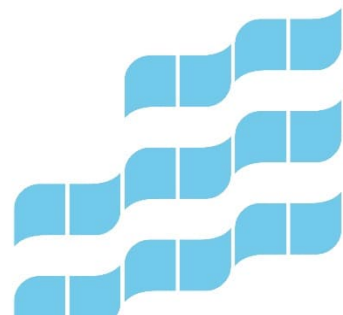

Vuonna 2022 Tampereen yli 75-vuotiaan asuntoväestön käytettävissä olevat mediaanitulot olivat Tilastokeskuksen mukaan 1 622 euroa kuukaudessa, ja heistä 13,5 % oli pienituloisia. Yli 65-vuotiailla käytettävissä olevat mediaanitulot olivat 1 677 euroa kuukaudessa, ja heistä 12 % oli pienituloisia. Asuntoväestöön eivät sisälly laitoksissa asuvat sekä mm. asunnottomat henkilöt. Eläkkeensaajan asumistuki Tampereella on enimmillään 557 euroa kuukaudessa, mutta lähes kaikki tulot ja omaisuus vaikuttavat siihen pienentävästi. Näin ollen suurimmalla osalla tamperelaisista ikääntyneistä ei ole taloudellisia edellytyksiä asua vapaarahoitteisissa ympärivuorokautisen palveluasumisen eikä yhteisöllisen asumisen asunnoissa.

Turvautuminen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla oleviin palveluihin tulee kasvamaan; yli 80-vuotiaiden tamperelaisten määrän on arvioitu kasvavan nykyhetkeen verrattuna yli 40 % vuoteen 2030 mennessä, ja lähes 80 % vuoteen 2040 mennessä. Kokonaistilanne voi näyttäytyä niin, että sairaalasta ei pystytä kotiuttamaan ikäihmisiä entiseen eikä uuteen kotiin, koska hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien yhteisöllisten asumispalvelupaikoista on olemassa saatavuusongelma ja sairaalapaikat sekä sosiaali- ja terveysasemien niukat vuodepaikat täyttyvät ikääntyneistä, jotka eivät näille paikoille kuulu ja joiden toimintakyky myös merkittävästi laskee pakollisen makuuttamisen kautta.

Pirkanmaan hyvinvointialue järjestää yhteisöllistä asumista henkilöille, joiden yksin kotona asuminen ei onnistu kotiin vietävien palvelujen turvin, mutta henkilö selviytyy yön ajan turvajärjestelyin tai seurantakäyntien avulla. Kotona asumista tukevat palvelut ovat ensisijaisia, ennen kuin kotoa muuttoa harkitaan. Jotta ikäihmiset voisivat asua omissa kodeissaan kotiin vietävien palvelujen turvin mahdollisimman pitkään, kohtuuhintaisia, esteettömiä ja turvallisia ikäihmisten vuokra-asuntoja tarvittaisiin merkittävästi lisää.

Erityisryhmien investointiavustuksen leikkaaminen murto-osaan aiemmasta estää kohtuuhintaisten asuntojen ja niihin asumispalveluiden tuottamisen. Samalla em. pudotus

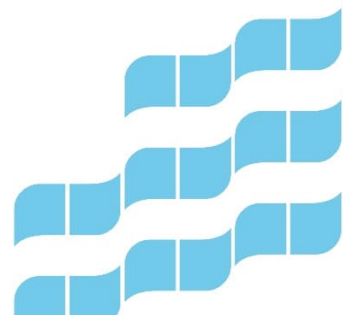

estää palveluiden järjestämisen tehostamisen kautta saatavat kustannussäästöt, kun eri erityisryhmien yhteisöllisen asumisen asuntoja ei saada tuotettua. Onko selvitetty, mitkä ovat kokonaisvaikutukset sekä sosiaali- ja terveysministeriön että ympäristöministeriön kautta valtion talouden kustannuksiin?

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksella (Ara) on runsaasti hakemuksia erityisryhmien investointiavustuskohdeista. Osalla näistä hankkeista on olemassa lainavaraus ja osalla osapäättös. Käytännössä nämä ns. putkessa olevat hankkeet syövät vuosiksi eteenpäin tämän minimaalisen pienen erityisryhmien investointiavustussumman, eikä uusia erityisryhmien asuntohankkeita päästä käynnistämään.

Taloudellisten vaikutusten lisäksi tulisi huomioida myös vaikutukset ikääntyneiden ja muiden erityisryhmien hyvinvointiin. Uhkana on, että ikääntyneiden ja muiden erityisryhmien edustajien asuminen ja välttämätön huolenpito vaarantuu. Lisäksi asuminen riittämättömän tuen, palveluiden ja sosiaalisten kontaktien saavuttamattomissa sekä esteettömyydeltään puutteellisissa asunnoissa voi aiheuttaa ikääntyneille yksinäisyyttä, turvattomuutta ja tapaturmia. Ikääntyneet siirtyvät ympärivuorokautiseen palveluasumiseen aikaisempaa suuremmassa hoidon ja hoivan tarpeessa.

Uusien opiskelija-asuntojen tuotantoon ei tule riittämään erityisryhmien investointiavustusta. Tampereella merkittävä osa opiskelijoista asuu muissa kuin opiskelija-asunnoissa, ja tarve kohtuuhintaisille opiskelija-asunnoille on suuri. Esimerkiksi Tampereella toimivan TOAS:in asuntojonossa on tänä syksynä ollut noin 4 700 asunnonhakijaa, joista vain noin kolmannekselle on voitu tarjota asuntoa. Opiskelija-asuntojen tuotantoon liittyvä tarve korostuu entisestään, kun perheettömät opiskelijat siirretään yleisestä asumistuesta takaisin opintotuen asumislisän piiriin. Tämä merkitsee asumiseen kohdentuvan tuen pienentymistä valtaosalla opiskelijoita, ja saattaa aiheuttaa tarvetta muuttaa edullisempaan vuokra-asuntoon erityisesti tilanteissa, joissa

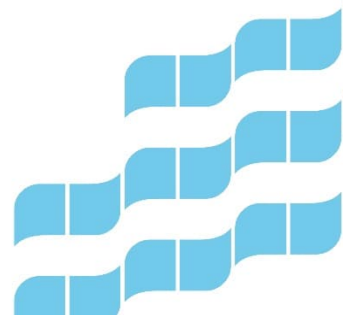
opiskelija esimerkiksi opintojen aikataulutukseen liittyvistä syistä ei voi työskennellä opintojensa aikana.

Budjettivaikutus: Eduskunnan tulisi nostaa erityisryhmien investointiavustuksen myöntämisvaltuus takaisin 120 miljoonaan euroon vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Investointiavustusta tulisi olla myönnettävissä kaikille erityisryhmille, ml. opiskelijat ja ikäihmisten vuokra-asuminen.

Korkotukilainavaltuus

Kohtuuhintaisiin vuokra-asuntoihin kohdistuu Tampereella kovaa kysyntää, ja kysynnän arvioimme kasvavan entisestään muun muassa sosiaaliturvan leikkausten ja indeksijäädytysten vuoksi. Talousarvioesityksessä korkotukilainojen hyväksymisvaltuudeksi ehdotetaan 1 750 miljoonaa euroa vuodelle 2025. Tällä voidaan toteuttaa arviolta noin 7 500–8 000 valtion tukemaa asuntoa. Korkotukilainavaltuus on 500 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2024.

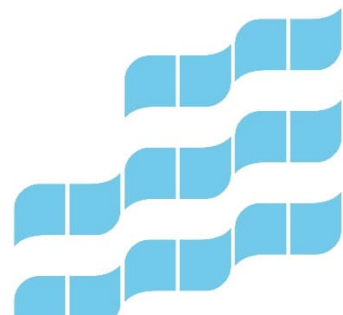
Korkotukilainojen ja takausten hyväksymisvaltuuksien on tärkeää olla riittävän korkeat. Tässä suhdannetilanteessa valtion tukeman asuntotuotannon merkitys suhdannetta tasaavana tekijänä on erittäin tärkeää, eikä korkotukilainavaltuutta tule laskea. Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan ”*Mitoitetaan valtion tukeman asuntotuotannon korkotuki- ja takauslainavaltuudet aiempaa paremmin rakennusalan muun suhdannetilanteen mukaisesti. Tämä tarkoittaa valtuuden kasvattamista matalasuhdanteessa ja valtuuden alentamista korkea- tai noususuhdanteessa (niin sanottu vastasyklisyys)*”. Tämä tavoite toteutui vuonna 2024, kun Ara:n korkotukivaltuutta korotettiin määräaikaisesti. Tänä vuonna Tampereella käynnistyneistä asunnoista yli 60 % onkin valtion tukemaa asuntotuotantoa. Ara-tuotannon merkitys rakennusalan työllisyyteen on ollut erittäin korkea tilanteessa, jossa vapaarahoitteinen asuntotuotanto on lähes pysähdyksissä, ja samalla se tulee helpottamaan lähivuosien

ennakoitua asuntopulaa. Rakentamisen suhdannetilanne on kuitenkin edelleen erittäin vaikea, ja tulee jatkumaan edelleen vuonna 2025, minkä vuoksi vastasykliselle valtuuden kasvattamiselle on edelleen perusteita. Uudistuotannon lisäksi korkotukilainavaltuutta tarvitaan myös perusparannushakkeisiin. Perusparannusten rahoitustarve on suuri, sillä suuri osa Ara-vuokra-asuntokannasta on perusparannusiässä ja ASO-kannan perusparannusten lainoitus on suurimmalta osin valtion tukeman lainoituksen varassa. Perusparannusten toteutus oikea-aikaisesti on tärkeää, jottei korjausvelka pääse kasvamaan ja aiheuta aiempaa suurempia, ennakoimattomia korjaustarpeita. Korkotukilainavaltuuden tulee olla varattuna suurimmalta osin pitkälle korkotuelle, sillä lyhyen korkotuen tuotteen kautta muodostuva vuokrataso on hyvin lähellä markkinavuokratasoa.

Vaikka valtio ei halunnutkaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteita mukaan tällä neuvottelukierroksella MAL-sopimuksiin, Tampereen kaupunkiseudun kunnat sopivat keskenään osana MAL5-sopimusta kohtuuhintaisen asuntotuotannon asuntotuotantotavoitteista kaupunkiseudun rakennesuunnitelman mukaisesti, ja kunnat sopivat myös kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelman päivittämisestä. Tampereen kaupungin tontinluovutus kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle on vahvaa ja rakenteilla on yli tuhat valtion tukemaa vuokra- tai asumisoikeusasuntoa.

Käynnissä on ja osin on jo toteutunut lukuisia ja merkittäviä sosiaaliturvan leikkauksia ja indeksijäädytyksiä. Monet toimista kohdistuvat sosiaali- ja terveysministeriön laatiman sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arvioinnin mukaan kaikkein pienituloisimmille ja heikoimmassa asemassa oleville, joista merkittävä osa asuu Ara-asunnoissa. Asumisen tuet eivät pysty paikkamaan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puutetta. Asumistuki ja toimeentulotuen eri muodot tuovat apua pienituloisen ja vähävaraisen vuokrien maksuun silloin, kun vuokrat jäävät alle tukijärjestelmien vuokrat rajojen. Ilman erityisryhmien investointiavustusta tuotettavien erityisryhmien asuntojen vuokrien ei ole mahdollista olla kohtuuhintaisia. Yleiseen asumistukeen sekä muihin sosiaaliturvaetuksiin tehdyt tiukennukset voivat kasvattaa toimeentulotuen saajien

määrää. Kunnilla on 50 %:n rahoitusvastuu perustoimeentulotuen kustannuksista, ja näin ollen tiukennukset lisäävät myös Tampereen toimeentulotukimenoja.

ASO-asuntojen uudistuotannon rahoitus

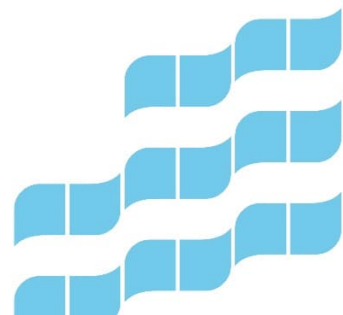
Suomessa vallitsevat asumismuodot ovat omistus- ja vuokra-asuminen. Sekä asukkaan että kuntien asuntopoliitiikan kannalta tarve on monipuolisemmalle hallintamuotojen valikoimalle. Asumisoikeusasuminen on vakiintunut ns. välimallin vaihtoehto vuokra- ja omistusasumisen välissä. Tampereella asumisoikeusasumista on onnistuneesti käytetty asuntopoliittisena välineenä tasapainottamaan alueellisia sosioekonomisia eroja, ja lisäksi se on mahdollistanut asukkailleen asumisen vakautta sekä auttanut polulla kohti omistusasumista.

Hallituksen päätös lopettaa asumisoikeusasuntojen uudistuotannon rahoitus on lopettamassa Tampereella kysytyn asumismuodon uudistuotannon käytännössä kokonaan. Esitänkin, että asumisoikeusasumisen rahoitusta jatkettaisiin vuonna 2025 samalla kun asumisoikeusjärjestelmää kehitettäisiin ja uudistettaisiin.

Budjettivaikutus: Eduskunnan tulisi nostaa korkotukilainavaltuutta vastaamaan vuoden 2024 myöntövaltuutta. Korkotukilainan korkoleikkuri tulisi asettaa tasolle, millä aidosti vaikutetaan hankkeiden korkokuluihin. Eduskunnan tulisi valtion vuoden 2025 talousarvion hyväksyessään hyväksyä asumisoikeusasuntojen uudistuotannon jatkaminen (keskeytyksettömästi).

Valtion asuntorahasto

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2025 ehdotetaan tehtävän 200 miljoonan euron ylimääräinen tuloutus Valtion asuntorahastosta (VAR) valtion talousarvioon hallitusohjelmassa linjatun investointiohjelman rahoittamiseksi. Vuoden 2023 julkisen talouden suunnitelman mukaisesti Valtion asuntorahastosta on tuloutettu tai tullaan tulouttamaan yhteensä 800

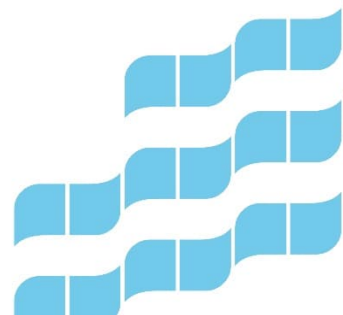
miljoonaa euroa vuosina 2024 - 2026, mikä on merkittävä osa Valtion asuntorahaston kassavaroista, jotka ennen tuloutuksia olivat noin kolme miljardia euroa. Vuoden 2026 alusta Valtion asuntorahasto on linjattu sulautettavaksi valtion talousarvioon. Valtion tukemaa asuntotuotantoa rahoitetaan suoraan talousarviosta vuoden 2026 alusta lähtien.

Valtion asuntorahasto on ollut pitkäjänteisen asuntopolitiikan toteuttamisen väline. Näen Valtion asuntorahastoon kohdistuvissa muutoksissa riskinä asumisen rahoituksen ennakoitavuuden vähenemisen. Valtion asuntorahastossa olevan pääoman on ennakoitu ehtyvän tulevana vuosina, joten valtion asuntorahoituksen uudistus on tarpeen. Kuitenkin Valtion asuntorahaston pääomalle on tulevana vuosina tarve alkuperäisessä tarkoituksessaan. Pidän tärkeänä, että asuntorahaston pääoma käytettäisiin jatkossakin asumiseen, vaikka asuntorahasto ajettaisiinkin alas. Tällä valtio pystyisi omalta osaltaan vastaamaan myös siihen kohdistuvaan asuntoperusoikeuden edistämisvelvoitteeseen. Lisäksi valtion talousarvion kautta myönnettävän rahoituksen riittävyys ja rahoituksen ennakoitavuus tulee turvata.

Kaupungin tilannekuva asunnottomuuden osalta

Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvä kehittämistyö on ollut Tampereella suunnitelmallista ja tuloksellista, ja asunnottomien lukumäärä on vähentynyt systemaattisesti vuosien ajan. Nyt käynnissä oleva pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen toimenpideohjelman ohjelmatyö on jatkumoa aiemmille valtakunnallisille ohjelmille, joilla asunnottomuuden poistamiseen on Suomessa pyritty.

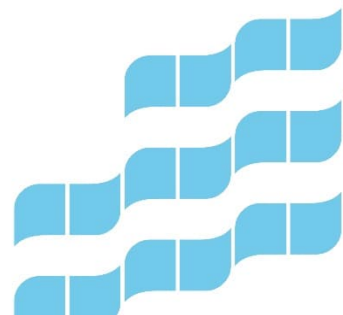
Tampereella oli poikkileikkauspäivänä 15.11.2023 yhteensä 274 asunnotonta henkilöä, joista pitkäaikaisesti asunnottomia oli 33. Vaikka asunnottomuuskehitys yleisesti on ollut vuosia laskusuuntaista, ja erityisesti pitkäaikaisasunnottomuutta on onnistuttu vähentämään

tehokkaasti, ei naisten asunnottomuus ole laskenut samassa suhteessa miesten asunnottomuuden kanssa. Nykyään enemmän kuin joka viides asunnoton henkilö on nainen, ja pitkäaikaisesti asunnottomista henkilöistä lähes joka kolmas.

On myös huomioitava, että Tampereen kaupungin asumisneuvonnan asiakastilastoinnin sekä ulosottoviraston toimitettuja häättöjä koskevan tilastoinnin perusteella voidaan ennakoida, että vuonna 2024 asunnottomien määrä on voinut kääntyä kasvuun. Asunnottomuusriski koskee aiempaa laajempia ihmisryhmiä ja liittyy yhä vahvemmin taloudellisiin vaikeuksiin. Taustalla on useita tekijöitä, kuten yleinen velkaantumisen kasvu, sosiaaliturvan heikennykset sekä sosiaali- ja terveystalouteen liittyvät säästöt. Tampereella väestönkasvuun liittyy asunnottomuuskehitykseen vaikuttavia erityispiirteitä, kuten Tampereelle muuttavien henkilöiden painottuminen nuoriin ikäryhmiin ja pienituloisiin. Väestönkasvu aiheuttaa kasvavaa palvelukysyntää sosiaali-, päihde- ja mielenterveys- sekä asumispalveluissa, mikä on osaltaan haastanut sosiaali- ja terveystalouden saatavuutta Tampereella.

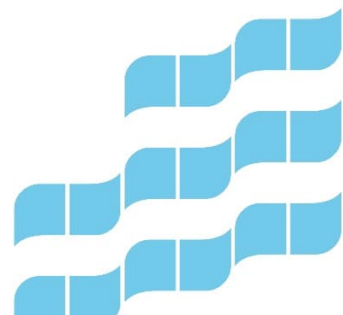
Siten pidän erittäin myönteisenä, että valtion talousarvioon on varattu määrärahoja asunnottomuuden poistamiseen pyrkivälle kunnan ja hyvinvointialueen yhteiselle kehittämistyölle. Vaikka Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen välille onkin jo kehitetty toimivat ja vakiintuneet yhteistyörakenteet asunnottomuuden vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi, erityisesti operatiivisen tason yhteistyössä on tarvetta resursoinnille, jotta kuntalaiset saisivat oikea-aikaisesti tarvettaan vastaavat palvelut, eivätkä asumisen ongelmat pääsisi kriisiytymään. Katson, että tämän yhteistyön kehittäminen vahvistaisi myös vuokranantajien uskallusta osoittaa asuntoja asunnottomuutta tai sen uhkaa kokeville henkilöille.

Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen

Tampereen kaupunki on solminut Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Ara:n kanssa sopimuksen asumisneuvonnan järjestämisestä asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027 annetun lain voimassaoloajalle. Kyseisen lain 4 §:n 1 momentin mukaan avustusta asumisneuvontapalveluun myönnetään valtion talousarvion rajoissa enintään 80 prosenttia asumisneuvontapalvelun tuottamisen, laajentamisen tai kehittämisen aiheuttamista hyväksyttävistä ja kohtuullisista kustannuksista. Kun Tampereen kaupunki solmi Ara:n kanssa sopimuksen asumisneuvonnan järjestämisestä, ennakoitiin, että avustusprosentit ovat varsin korkeita, joka madalsi kynnystä kehittää ja laajentaa asumisneuvontatehtävää. Kuitenkin asumisneuvonnalle sopimushetkellä nimetty 4 M € valtakunnallinen avustusvaraus puolitettiin valtion talousarviossa vuodelle 2024, ja vuonna 2024 Aran myöntämä avustus oli enää 46 %. Koska vuonna 2025 ei ole käytettävissä siirtomäärärahaa vuodelta 2024, on määrärahaa käytettävissä ehdotuksen mukaan vuodelle 2025 nykyistäkin vuotta vähemmän. Huomautan, että tämä haastaa yleisesti kuntien mahdollisuuksia tarttua asumisneuvontatehtävään sekä niissä kaupungeissa, joissa asumisneuvontaa jo järjestetään, sen laajentamista vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeita.

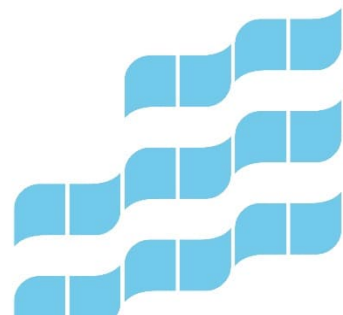
Tarkastelujaksolla 2.4.–2.9.2024 asunnottomien Tampereen kaupungin asumisneuvonnan asiakkaiden määrät ovat kasvaneet alkuvuoteen verrattuna noin 350 % sekä asunnottomuuden uhkaa kokeneiden määrä 40 %. Molemmat prosentit kuvaavat suhteellista kasvua. Asumisneuvonnan kohtaamista asiakkaista tiedetään, että jo valmiiksi pienituloisten henkilöiden tilanteet ovat entisestään vaikeutuneet, minkä lisäksi pienituloisten henkilöiden määrän kasvu sekä alimpiin tulokymmenyksiin kuuluvien henkilöiden taloudellisen tilanteen entistä suurempi kiristyminen näkyy yleisesti Tampereen kaupungin asumisneuvonnassa. Yhä useampi kuntalainen tarvitsee taloudellisten toimintamahdollisuuksien kaventumisen vuoksi käytännön tukea taloutensa ja asumisensa järjestämiseen. Sosiaaliturvaan tehtyjen

tiukennusten vuoksi myös sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuuteen kohdistuva ymmärrys on heikentynyt.

Asunnottomuuden uhka ja asumisen haasteet koskettavat yhä useampaa, jolla taloustilanne on sosiaaliturvan tiukennusten ja ostovoiman heikentymisen vuoksi vaikeutunut. Näihin tilanteisiin ei välttämättä liity muita tuen tarpeita. Asumisneuvonnalla voidaan ehkäistä asumisen kriisitilanteita ennalta tarjoamalla asumisneuvontaa saavutettavasti matalalla kynnyksellä niin, että asumisneuvonta pystyy tarttumaan tilanteisiin ennen kuin ne vaikeutuvat niin, että asuminen on jo vaarantunut. Kuntien järjestämä asumisneuvonta vahvistaa samalla sosiaalihuollon mahdollisuutta osoittaa voimavarojaan nimenomaisesti tilanteisiin, joissa henkilö ei kykene itse tai asumisen järjestämiseen ensi sijassa velvollisten asuntoviranomaisten tuella järjestämään itselleen kohtuullisia asuinoloja tai korjaamaan asuinoloissaan olevia puutteita (ks. asuntoviranomaisen ensisijaisesta roolista HE 164/2014). Kuntien järjestämä asumisneuvonta myös täydentää asumisen haastetilanteisiin liittyvän ennaltaehkäisevän ohjauksen aukkopaiikkoja. Siten asumisneuvonnalla voidaan kustannustehokkaasti ehkäistä asunnottomuutta ja häätöjen toteutumista.

Tamperelaisista asunnottomista tiedetään, että useampi kuin joka kymmenes asunnoton on muuttanut Tampereelle ilman vakinaista asuntoa toisesta kunnasta. Koska asumisneuvonnalla on ratkaiseva rooli asumisen kriisiytymisen estämisessä, olisi tarkoituksenmukaista, että mahdollisimman suuri osa kunnista toteuttaisi asumisneuvontaa. Nykyinen avustustaso voi kuitenkin osoittautua käytännön esteeksi asumisneuvontatehtävän ottamiselle kunnan yleiseen toimialaan sekä vaikeuttaa asumisneuvonnan saatavuuden vahvistamista niissä kunnissa, joissa asumisneuvontaa on jo tarjolla. Siten katson, että olisi perusteltua palauttaa asumisneuvonnan määräraha 4 000 000 euroon. Arvioin, että valtion kohdistamalla riittävällä resursoinnilla asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen sekä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen toimenpideohjelmasta osoitettavalla määrärahalla olisi mahdollista paitsi poistaa

pitkäaikaisasunnottomuus, myös vähentää merkittävästi kaikkinaista asunnottomuutta. Arvioin edelleen, että riittävä resursointi luonteeltaan asunnottomuutta ennaltaehkäisevään asumisneuvontaan on kaikkinaisen asunnottomuuden poistamisen ennakoedellytys.

Budjettivaikutus: Eduskunnan tulisi vähintään palauttaa asumisneuvonnan avustusvaraus 4 M €:oon.

